

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА ТОРФОДЕРНОВИХ КИЛИМІВ

В основу технології виробництва дернини покладено створення оптимальних умов для розвитку трав, які утворюють торфодерновий килим з коренів, основ пагонів та зеленої надземної маси трав'яного шару.

Суміш насіння багаторічних трав загортають в тонкий окультурений шар торфового покладу, який забезпечує необхідні умови для розвитку рослин. Переплетіння коренів рослин з волокнами торфу утворюють міцну торфодернову основу килима. При цьому шар торфу стає складовою частиною готового дерну. Проникнення коренів рослин вглиб покладу не відбувається через високу природну кислотність нижніх шарів торфового покладу.

Технологічний процес виробництва торфодернових килимів включає наступні операції:

- підготовчі (фрезерування, ворущіння, профілювання та збирання торфу);
- засівні (розпушування, вапнування, засів трав, прикочування);
- пов'язані з доглядом за посівами (полив посівів, скошування трави, підживлення добривами);
- збирання
- транспортування.

Перед початком робіт на виробничих полях здійснюють ті ж підготовчі операції, що і при видобутку фрезерного торфу. До початку засівних операцій поверхню карти обробляють шнековими профілювальниками, проводять 1 – 2 цикли збирання торфу, щоб вилучити з покладу деревні включення та живе коріння рослин.

Засівні операції включають розпушування торфового поля фрезерним барабаном чи розпушувачем для створення розстилу торфової крихти товщиною 30 - 50 мм. Далі по поверхні ділянки розкидачем рівномірно розподіляють вапнякові матеріали у кількості 1 т/га при обмінній кислотності торфу $N_{обм}(pH) = 3$, з метою нейтралізації поверхневого (1,5 – 2 см) шару торфу. При $pH = 6$ вапнування торфового покладу не проводять.

Далі, не допускаючи висихання поверхні, проводять засів насіння трав. Якщо вологість розпушеного шару менша від 70%, то перед засівом ділянку поливають за допомогою протипожежного обладнання з розрахунку 15л на 1м².

На випадок несприятливих умов (нестача або надлишок води, тепла, світла тощо) замість монокультур доцільніше використовувати травосуміші, тоді випадання однієї чи більше трав не призведуть до загибелі посівів.

За основу розрахунків складу травосумішей беруть оптимальну норму висіву монокультур.

Відразу за посівом проводять ретельне прикочування посівів у 3 – 4 сліди котком, доки вся поверхня засіяної карти буде рівною без „гребінців”.

Наступною операцією є внесення на прикочену поверхню добрив. Дози внесених добрив становлять $M_{80}P_{80}K_{80}$ для торфового покладу верхового типу та $N_{40}P_{40}K_{40}$ для покладу низинного типу.

Після внесення добрив забороняється їх загортання в ґрунт з метою попередження їх попадання у нижні шари покладу. В такому разі трави розвиваються тільки в окультуреному шарі, їх корені не проникають в нижні шари покладу з бідним мінеральним живленням, високою кислотністю та слабкою аерацією, що призводить до формування в окультуреному шарі міцного дерну.

Догляд за посівами полягає в регулярному поливі посівів, одно, дворазовому підживленні азотними добривами з розрахунку 40 кг/га та три- чотириразовому скошуванні травостою за цикл вирощування. Посіви поливають з метою підтримання в поверхневому шарі оптимального для розвитку рослин рівня вологості (70 – 85 %). Скошування травостою особливо важливе протягом перших двох тижнів після засіву, що сприяє зміцненню дерну.

Знімання торфодернових килимів проводять через 30 — 40 діб.

Після сівби, коли килими досягають достатньої міцності, відбувається їх знімання, причому за 5 днів до початку знімання навіть при необхідності, полив слід припинити. За допомогою спеціальних машин, навісних до трактора, дерна підрізається і нарізується на стрічки

Скручені в рулони траву всередину торфодернові килими вивозять з поля у м'яких контейнерах на гусеничних причіпах-навантажувачах і в такому стані постачають споживачеві.

Укладання торфодернових килимів здійснюють на попередньо зволожену на 5 - 10 см завтовшки поверхню вручну не пізніше, як через 3-4 дні після їх знімання. З метою усунення повітряних прошарків торфодернові килими прикочують і поливають. Через 10 днів вони повністю приростають до ґрунту.

Догляд за одернованими ділянками включає щоденний полив із розрахунку 5 - 10 л/м² протягом перших 7-10 діб, скошування травостою та внесення мінеральних добрив, починаючи з другого року після укладання.